

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

ЗМІСТ

1. Документи міжнародних організацій.....	2
ОЕСР: РАМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ..	2
ОЕСР: ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ВІДКРИТІ ФІНАНСИ.....	2
2. Гранти, міжнародна підтримка.....	3
КОНКУРС НА ЗДОБУТТЯ СТИПЕНДІЙ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ДЛЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ.....	3
3. Корисні новини України та світу.....	4
КОУЧИНГОВИЙ ПІДХІД У ВИЩІЙ ОСВІТІ.....	4
ОСВІТА І НАУКА В ПРІОРИТЕТІ ДЕРЖБЮДЖЕТУ-2027.....	5
ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПРОГРАМ: ВІД ОКРЕМИХ ЗМІН ДО ІНСТИТУЦІЙНИХ РЕФОРМ	6
ПОВТОРНЕ ЧИТАННЯ, ПИСЬМО І РОЗМОВНА ПРАКТИКА ДЛЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ УВАГИ	7
НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ НА НАБОРАХ ВІДКРИТИХ ДАНИХ	7
ЦИКЛ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ, ПОБУДОВАНИХ НА НАБОРАХ ВІДКРИТИХ ДАНИХ НРАТ	8
4. Наукові заходи	11
МОЖЛИВОСТІ ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ: ОБСЯГ, ШВИДКІСТЬ, ЯКІСТЬ.....	11
КНИГОЗНАВЧІ ЧИТАННЯ	11
УЧАСТЬ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ У МІЖНАРОДНИХ ГРАНТОВИХ ПРОГРАМАХ.....	12
ЯК СТВОРИТИ ВЛАСНОГО ШІ-АСИСТЕНТА: GOOGLE ДЛЯ ОСВІТЯН.....	12
ВІКІКОНФЕРЕНЦІЯ-2026	13
ФОРУМ ОЕСР З ПИТАНЬ ЗЕЛЕНОГО ФІНАНСУВАННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙ.....	14
OPEN KNOWLEDGE: WIKIMEDIA & RESEARCH IN THE CEE REGION.....	14
БЕЗПЕКА, ДОСТУП ТА СПІВПРАЦЯ В АКАДЕМІЧНИХ БІБЛІОТЕКАХ.....	15

1. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: РАМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Рамки інвестиційної політики для цифрової трансформації» з серії «Рамки інвестиційної політики для цифрової трансформації». Документ містить поради щодо заохочення приватних інвестицій, спрямованих на цифрову трансформацію, забезпечення довгострокового зростання, стійкості та добробуту суспільства. Рекомендації визначають ключові напрямки політики сприяння інвестуванню в цифрову трансформацію та спираються на чинні інвестиційні стандарти ОЕСР, включаючи «Рамкову політику щодо інвестицій» 2015 року та «Інструментарій політики якості прямих іноземних інвестицій».

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/investment-policy-framework-for-digital-transformation_e96b36f4-en.html,
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/11/investment-policy-framework-for-digital-transformation_c2956edb/e96b36f4-en.pdf,
<https://doi.org/10.1787/e96b36f4-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ВІДКРИТІ ФІНАНСИ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Штучний інтелект та відкриті фінанси: синергія, компроміси та політичні наслідки» з серії «Документи ОЕСР про штучний інтелект».

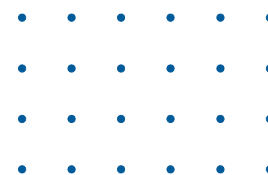
У ньому йдеться про те, що фінанси змінюються під впливом низки технологічних, регуляторних та ринкових розробок, а штучний інтелект та відкритий обмін даними мають особливо суттєвий вплив. Однак динаміка та сила такого впливу залишається недостатньо вивченою. Фахівці проаналізували взаємодію інновацій у сфері штучного інтелекту із середовищами обміну даними, зосередивши увагу на перевагах, складнощах та ризиках; розробили перспективний теоретичний сценарій впливу агентного

штучного інтелекту в середовищі обміну даними; наголошують на необхідності забезпечення відповідального та масштабованого упровадження інновацій у сфері штучного інтелекту в екосистемах відкритих фінансів.

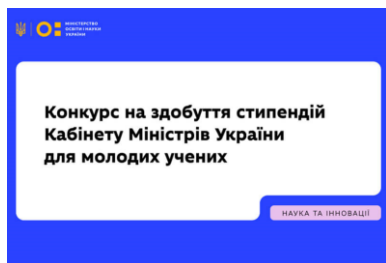
Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/artificial-intelligence-and-open-finance_eb511c3c-en.html,
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/07/artificial-intelligence-and-open-finance_409e7c69/eb511c3c-en.pdf,
<https://doi.org/10.1787/eb511c3c-en>

Фото: скріншот

2. Гранти, міжнародна підтримка

КОНКУРС НА ЗДОБУТТЯ СТИПЕНДІЙ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ДЛЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

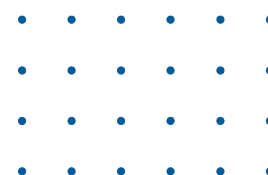
Міністерство освіти і науки України оголосило про старт конкурсу на здобуття стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених. Участь у конкурсі можуть брати молоді вчені, які на момент висунення відповідають визначенню терміна «молодий вчений» згідно із Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність»: наукові та науково-педагогічні працівники, аспіранти, ад'юнкти, докторанти та інші молоді вчені наукових установ, організацій і закладів вищої освіти. Висунення кандидатів здійснюють вчені, наукові, науково-технічні чи технічні ради на підставі рекомендацій щонайменше двох докторів наук, обізнаних із науковими результатами і здібностями претендента. Для участі претендент самостійно завантажує до системи повний пакет документів. Одночасне отримання стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених і державної стипендії за результатами рейтингування в Національній системі дослідників України не допускається. Для чинних стипендіатів КМУ, які успішно пройшли атестацію та будуть номіновані на державну стипендію за результатами рейтингування у НСДУ передбачено окремий алгоритм дій щодо добровільної відмови. Підстава для проведення конкурсу – Положення про

стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 серпня 1994 року № 560. Подати заявки можна виключно в електронному вигляді через Національну електронну науково-інформаційну систему NAUKA до 13 жовтня 2026 року.

Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/mon-oholoshuie-konkurs-na-zdobuttia-stypendii-kabinetu-ministriv-ukrainy-dlia-molodykh-uchenykh>, <https://patonprize.gov.ua/stipendiyi-kabinetu-ministriv-ukrayini-dlya-molodix-vcenix>, <https://nauka.gov.ua/information/ms2026-2/>

Фото: МОН

3. Корисні новини України та світу

КОУЧИНГОВИЙ ПІДХІД У ВИЩІЙ ОСВІТІ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Гелен Фостер «Як викладачі можуть використовувати коучингові підходи для підтримки студентів». У ній пропонується застосовувати елементи академічного коучингу, щоб допомагати студентам самостійно аналізувати навчальні труднощі, знаходити можливі рішення та формувати власні плани дій. Коучинг доповнює традиційні ролі викладача, наставника й консультанта. На відміну від підходу, за якого академічний працівник одразу пропонує готову відповідь, коучинг передбачає, що студент має необхідні ресурси для розвитку, а завдання викладача — допомогти їх виявити та використати. Йдеться про неупереджений, цілеспрямований та орієнтований на студента підхід до розвитку та досягнення освітніх цілей, який може застосовуватися формально (під час індивідуальних зустрічей або серії консультацій) або неформально (під час навчальних обговорень, супроводу чи рефлексивних бесід). Краще починати з простого запитання: чи може студент самостійно розібратися з проблемою? Якщо так, замість негайної поради варто запропонувати відкриті запитання: «як?», «що?», «де?», «що ще?», — це дасть студентові змогу самому визначити мету, розглянути варіанти рішення й обрати те, яке найкраще відповідає ситуації. Але коучинг не означає відмову викладача від відповідальності, — він змінює спосіб підтримки, але не скасовує

потреби в поясненні навчального матеріалу, навчанні та професійному керівництві. Викладачеві важливо уважно слухати, чітко визначати межі взаємодії, не оцінювати відповіді передчасно й залишати час для самостійного обмірковування. Окреме значення має здатність витримувати паузи: мовчання може допомогти студентові сформулювати власну думку, а не підмінити її швидкою відповіддю викладача. Пропонуються моделі рефлексивної практики, зокрема цикл Девіда Колба та обговорення з колегами. Студенти старшого віку можуть спиратися на попередній досвід, бути більш самостійними та краще визначати власні освітні потреби. Тому викладач у такій взаємодії виступає фасилітатором, що створює умови для мислення й вибору, а не джерелом усіх рішень. Разом із тим, є ситуації, в яких коучинг недоречний, наприклад ті, що потребують окремого пояснення та безпосередніх інструкцій.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/campus/how-academics-can-use-coaching-approaches-support-students>

Фото: pixabay.com

ОСВІТА І НАУКА В ПРІОРИТЕТІ ДЕРЖБЮДЖЕТУ-2027

Кабінет Міністрів України схвалив проєкт Державного бюджету України на 2027 рік, в якому освіта і наука залишається одним із пріоритетів розвитку держави. У документі загальні видатки на освіту і науку становлять 328,5 млрд грн., зокрема 286,6 млрд грн припадає на бюджетні програми МОН. Серед ключових позицій – оплата праці

педагогів, шкільне харчування, стипендії, розвиток інфраструктури та закладів освіти. Так, на виплати студентам, курсантам, аспірантам та докторантам передбачено 9,4 млрд грн; на підготовку кадрів закладами фахової передвищої освіти – 7,9 млрд грн; на розвиток науки та інновацій – 24,2 млрд грн, з яких 9,7 млрд грн — за бюджетними програмами МОН для фінансування наукових установ та інших напрямів у сфері управління міністерства. Кошти спрямовуватимуть на пріоритетні наукові дослідження й розробки, наукову діяльність університетів та наукових установ, зокрема програм, пов'язаних з переходом на нову модель фінансування науки за результатами державної атестації, розвитком дослідницької інфраструктури, Національною системою дослідників, проєктною аспірантурою та постдокторантурою.

Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/proiekt-derzhbiudzhetu-2027-osvita-i-nauka-zalyshaietsia-priorytetom-derzhavy-2866-mlrd-hrn-peredbacheno-na-finansuvannia-sfery>

Фото: скріншот

ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПРОГРАМ: ВІД ОКРЕМИХ ЗМІН ДО ІНСТИТУЦІЙНИХ РЕФОРМ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Кетрін Вудс «Як масштабно переробити університетський курикулум». У ній на прикладі досвіду Університетського коледжу Лондона обговорюється комплексне оновлення освітніх програм в умовах змін, спричинених поширенням технологій штучного інтелекту, трансформацією ринку праці, клімату, демографії та впливом геополітики. Перегляд навчальних програм було започатковано у 2022 році відносно повного портфелю бакалаврських і магістерських програм, – майже 8 тис. освітніх компонентів та 1100 курсів. Очікується, що з вересня 2027 року студенти вступатимуть уже на оновлений курикулум. Масштаб цієї роботи потребує вироблення спільних принципів, єдиної основи та інституційної підтримки. На старті слід за спільної участі викладачів і студентів переосмислити мету, причому загальні позиції тут визначаються на рівні університету, а рішення щодо конкретних дисциплін залишаються за фахівцями, які безпосередньо працюють із відповідними програмами. Переглядаються також питання оцінювання, визначення очікуваних результатів навчання, навички, академічної доброчесності та використання штучного інтелекту. Освітня програма має пропонувати студентам вибір, забезпечувати послідовне нарощування знань. Замість складної мережі можливих для обрання освітніх траєкторій, було сформовано 297 спеціалізацій, які студенти можуть обирати вже після вступу, яка не створює надмірного навантаження на викладачів та адміністративні служби університету. Професійна орієнтація важлива, але підготовка до працевлаштування не має бути окремим елементом на завершенні програми. В університеті для цього налагоджено співпрацю викладачів із фахівцями з кар'єрного розвитку, а літня програма ExtendED Learning дає студентам можливість застосовувати знання до реальних завдань, розвивати міждисциплінарні навички. Загальноуніверситетський перегляд програм неминуче викликає проблеми, суперечки, вимагає компромісів, тому масштабна реформа курикулуму потребує інституційної координації та академічної експертизи.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/campus/how-redesign-university-curriculum-scale>

Фото: pixabay.com

ПОВТОРНЕ ЧИТАННЯ, ПИСЬМО І РОЗМОВНА ПРАКТИКА ДЛЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ УВАГИ

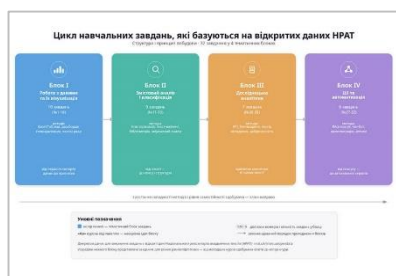

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Леонарда Наленца «Чотириетапний письмовий протокол для навчання студентів практикувати увагу». У ній автор пропонує розглядати заняття з письма, композиції та гуманітарних дисциплін не лише як спосіб отримання готового результату, а й як процес формування здатності студентів глибоко осмислювати весь процес навчання. Технології допомагають створювати текст, але студенти втрачають увагу. Наленц та Крістін Лоулер розробили чотириетапну вправу «Як читати (вірш)». Спочатку студенти протягом трьох хвилин фіксують перші враження від тексту. Потім шість хвилин перечитують його повільно, роблять позначки та відповідають на запитання про події, місце дії, оповідача й можливі паралелі з іншими творами. На третьому етапі упродовж чотирьох хвилин вони мають подумати, чим цей текст не є, відмовившись від попередньої своєї інтерпретації. На завершення ще на чотири хвилини вони повертаються до тексту й осмислюють його по-новому. Практика зосередження уваги поєднує три види навчальної діяльності (мовчазне осмислення, письмо та розмову) і водночас створює більше можливостей для взаємного навчання студентів. По мірі освоєння цього підходу студенти можуть самостійно упроваджувати й удосконалювати подібні практики, розвивати критичне мислення і уважне читання в умовах постійного цифрового відволікання.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/campus/fourstep-writing-protocol-teach-students-how-practise-attention>

Фото: pixabay.com

НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ НА НАБОРАХ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

На офіційному вебпорталі Національного репозитарію академічних текстів у новій рубриці «НРАТ для аналітичної освіти» оприлюднений черговий матеріал, що містить конкретні пропозиції щодо використання наборів відкритих даних у навчальному процесі. Йдеться про 4 модулі та 32 завдання, побудовані у логіці поступового ускладнення. Разом із тим, вони не формують єдиний цілісний курс і можуть використовуватись окремо або у поєднаннях, обраних згідно актуальних педагогічних задач для набуття студентами певних компетенцій в рамках різних навчальних дисциплін. Ці чотири групи – «Робота з даними та їх візуалізація», «Змістовий аналіз та класифікація», «Дослідницька аналітика», «Штучний інтелект та автоматизація». Працюючи з ними, студент

не просто опановує конкретний інструмент, а отримує можливість обирати власну стратегію залежно від дослідницького чи навчального завдання, яке перед ним стоїть. Матеріали орієнтовані на викладачів, студентів, аспірантів, дослідників-початківців, слухачів курсів підвищення кваліфікації, які формують власні освітні траєкторії.

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/nrat-dlya-analitychnoyi-osvity/>,
<https://nrat.ukrintei.ua/czykl-navchalnyh-zavdan-pobudovanyh-na-naborah-vidkrytyh-danyh-nrat-ykl-navchalnyh-zavdan-pobudovanyh-na-naborah-vidkrytyh-danyh-nrat/>

Фото: –

ЦИКЛ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ, ПОБУДОВАНИХ НА НАБОРАХ ВІДКРИТИХ ДАНИХ НРАТ

Відкриті дані НРАТ у повному обсязі за період з листопада 2019 року і по теперішній час у щомісячному форматі накопичуються і є доступними на відповідній сторінці вебпорталу НРАТ. Кожен файл у форматі json містить розгорнуту інформацію про метадані академічних текстів, додані до БД АТ НРАТ за відповідний календарний місяць, що відображається у назві файлу (RRPPMM). Вони включають: номер академічного тексту в БД (визначається за номером державної реєстрації НДДКРiДР або за унікальним номером, призначеним для тексту, отриманого від локальних репозитаріїв); вид академічного тексту (наприклад, звіт НДР, дисертація, стаття тощо); дата і час надходження академічного тексту до БД НРАТ; назва академічного тексту (українською та англійською мовою); опис академічного тексту, підготовлений авторами (українською та англійською мовою); прізвища авторів (українською та англійською мовою); на здобуття якого наукового ступеня підготовлене дослідження (для дисертацій); код і назва спеціальності; запланована чи захищена (для дисертаційних досліджень); дата захисту (для дисертаційних досліджень); дата реєстрації (для дисертацій та звітів про НДР); установа, де виконано дослідження або відбувся захист (код, статус, ЄДРПОУ, назва українською та англійською мовами, підпорядкованість); тематика за класифікаторами науково-технічної інформації (код і назва за УДК та НТІ); деякі інші службові відомості. Ці набори відкритих даних є публічними відкритими даними і можуть вільно використовуватися (в т.ч. комерційно) з обов'язковим посиланням на джерело. Важливо ураховувати, що структура набору відкритих даних НРАТ з часом змінюється, тому необхідно перевіряти вміст на дублі, неповні та незаповнені поля тощо. Ці набори відкритих даних НРАТ можуть бути задіяні у рамках аналітичної освіти як фактичні, а не підготовлені штучно для окремих завдань масиви даних про перебіг наукової та освітньої діяльності в Україні. Нами розроблені пропозиції щодо того, як саме можна ці набори використовувати у

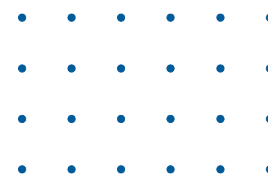
навчальному процесі. Загальна концептуальна рамка базується на 4-х модулях, кожен з яких включає від 6 до 10 завдань, побудованих у логіці поступового ускладнення. Разом із тим, вони не формують єдиний цілісний курс і можуть використовуватись окремо або у різноманітних поєднаннях, обраних згідно актуальних педагогічних задач для набуття студентами певних компетенцій в рамках різних навчальних дисциплін, щоб найкраще відповідати їх меті, змісту курсу, рівню підготовки студентів, уподобанням науково-педагогічного працівника або здобувача освіти. Ці чотири основні модулі мають наступні назви та охоплюють такі види робіт: 1) «Робота з даними та їх візуалізація» (отримання та підготовка даних, робота зі структурою JSON, очищення, аналіз, агрегація, описова статистика, візуалізація, аналіз географічного та інституційного розподілу); 2) «Змістовий аналіз та класифікація» (робота зі змістом метаданих, тематичний аналіз, класифікація, виявлення тематичних зв'язків, закономірностей, аналіз структури наукового контенту); 3) «Дослідницька аналітика» (використання відкритих даних НРАТ для постановки й вирішення самостійних дослідницьких завдань, перевірки гіпотез, виявлення тенденцій та формування аргументованих висновків); 4) «Штучний інтелект та автоматизація» (використання ШІ та програмних засобів для автоматизації обробки, аналізу, пошуку, класифікації, інтерпретації відкритих даних НРАТ з обов'язковою критичною оцінкою отриманих результатів). Останній модуль формує у здобувачів освіти цінний досвід того, як під впливом новітніх технологій та штучного інтелекту трансформуються традиційні дослідницькі операції. Важливо, що модулі не утворюють жорстких сходів, – їх можна використовувати незалежно, послідовно чи комбінувати. Наприклад: $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ — повноцінне дослідження; $1 \rightarrow 4$ – автоматизація обробки даних; $2 \rightarrow 4$ – ШІ для змістовної класифікації; $1 \rightarrow 2 \rightarrow 4$ – інтелектуальний аналіз великих масивів метаданих; $1 \rightarrow 3$ – статистичне дослідження без складного змістовного аналізу. Це відповідає концепції аналітичної освіти, коли студент не просто опановує конкретний інструмент, а отримує можливість обирати власну стратегію залежно від дослідницького чи навчального завдання, яке перед ним стоїть. Короткий опис цих завдань представлено на інтерактивній схемі, для цього треба натиснути на зображення відповідного завдання. Він не містить чітких методичних вказівок для студентів, опису послідовності їх дій, вимог до формату представлення результатів, попередньої оцінки витрат часу на виконання та критеріїв оцінювання. Викладаються лише загальні ідеї, які викладачі, студенти, дослідники у разі своєї зацікавленості можуть використати в освітньому та науковому процесі. Набори відкритих даних НРАТ є не просто джерелом інформації для виконання окремих вправ, це реально цінне дослідницьке середовище, завдяки якому формуються навички аналітичного мислення, дослідницькі компетентності та здатність ефективно працювати з різноманітними цифровими інструментами. Запропоновані 32 завдання – не лише набір вправ, а й гнучкий конструктор навчальних і дослідницьких ситуацій. Важливо звернути увагу на те, що аналітична

освіта не тотожна до освітнього процесу, зосередженого на навчанні аналізу даних. Запропоновані вище матеріали охоплюють широке коло завдань, пов'язаних з пошуком інформації, її перевіркою, критичним аналізом, інтерпретацією, синтезом, формуванням дослідницьких навичок, рефлексією отриманих результатів, постановкою та перевіркою гіпотез, творчою роботою у середовищі відкритої науки, автоматизацією рутинних процесів, роботою з ІІІ. Використання цих матеріалів в освітньому процесі підтримує формування аналітичного мислення та допомагає отримати навички дослідницької діяльності. Набори відкритих даних НРАТ насичені інформацією, що відображає розвиток вітчизняної науки. Працюючи з ними, здобувачі освіти мають справу не зі штучно створеним навчальним датасетом, який викладач заздалегідь очистив та адаптував під вправу, а з реальними даними. Ці дані в силу застосування єдиного шаблону опису для різномірних типів академічних текстів (звіти НДДКР, дисертації, статті, кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, навчальні та навчально-методичні матеріали тощо) мають неповні поля, різну структуру, містять дублікати, неоднорідність, службову інформацію, помилки та вкладені структури. Це дещо ускладнює завдання і одночасно робить їх більш цікавими, максимально наближеними до реального життя, а не просто вихідними даними для окремих спрощених вправ. Розроблені матеріали орієнтовані на викладачів, студентів, аспірантів, дослідників-початківців, слухачів курсів підвищення кваліфікації, які формують власні освітні траєкторії.

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/czykl-navchalnyh-zavdan-pobudovanyh-na-naborah-vidkrytyh-danyh-nrat-ykl-navchalnyh-zavdan-pobudovanyh-na-naborah-vidkrytyh-danyh-nrat/>, <https://zenodo.org/records/22234936>, <https://nrat.ukrintei.ua/wp-content/uploads/learning-map-open-data/map.html>

Фото: скріншот

4. Наукові заходи

МОЖЛИВОСТІ ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ: ОБСЯГ, ШВИДКІСТЬ, ЯКІСТЬ

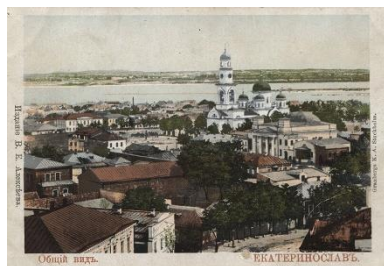

З 14 по 18 вересня 2026 року проходив тиждень рецензування Peer Review Week. Його ключова тема - «Можливості рецензування: обсяг, швидкість та якість». Обговорювались зростаючі виклики для дослідницької екосистеми, пов'язані зі зростанням попиту на експертизу, збереженням якості, довіри та цілісності досліджень. Проведене навесні цього року на сайті Peer Review Week глобальне опитування 2,1 тис. респондентів показало високий рівень загальної стурбованості станом системи експертної оцінки і нестачею ресурсів, про що висловились дослідники, рецензенти, редактори, видавці та бібліотекарі. Специфіка проблем залежить від контексту, але масштаб проблеми очевидний. Рецензування, як і раніше, відіграє центральну роль у забезпеченні цілісності наукової комунікації, кількість заявок на рецензування зростає, очікування щодо швидкості проведення експертизи збільшуються, кількість готових до співпраці рецензентів, як і раніше, – обмежена. Учасники Peer Review Week зосередять свою увагу на питаннях управління попитом, підтримки рецензентів, ролі технологій у масштабуванні рецензування наукових праць, а також регіональних відмінностях, особливостях рецензування у різних дисциплінах та моделях публікацій.

Детальніше: <https://peerreviewweek.net/team.php>

Фото: скріншот

КНИГОЗНАВЧІ ЧИТАННЯ

7 вересня 2026 року у змішаному форматі відбулися книгознавчі читання на тему «Історія регіонів: Дніпро – Дніпропетровськ – Катеринослав – Стара Самар». Обговорювали розвиток краєзнавчих та українознавчих досліджень, діяльність історичних бібліотек навчальних закладів Катеринослава, журнали Катеринослава у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, представлення цифрових копій журналів «Дніпрові хвилі»

(1910–1913) та «Южное хозяйство» (1912–1917) на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Відбудеться презентація нової цифрової колекції історико-культурної спадщини. Організатор – Інститут книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Детальніше: <https://www.nas.gov.ua/news/knigoznaychi-chitannya-prisvyacheni-predstavlennyu-cifrovo-kolekci-istoriya-regioniv-dnipro-dnipropetrovsk-katerinoslav-stara-samar-anons>

Фото: організатор

УЧАСТЬ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ У МІЖНАРОДНИХ ГРАНТОВИХ ПРОГРАМАХ

25 вересня 2026 року відбудеться черговий вебінар із серії «Досвід участі молодих вчених в міжнародних грантових програмах», присвячений питанням співробітництва у дослідницькій стипендіальній програмі Французького Інституту в Україні NADIYA. Планується поінформувати молодих

науковців та усіх бажаючих про широке коло практичних питань досвіду участі у міжнародних грантових програмах — від пошуку можливостей до реалізації проєктів і підготовки звітності. Організатор – Рада молодих вчених НАН України.

Детальніше: <https://www.nas.gov.ua/news/rada-molodih-vchenih-nan-ukrani-zaproshuye-vzyati-uchast-u-chetvertomu-seminari-iz-serii-onlayn-zahodiv-dosvid-uchasti-molodih-vchenih-v-mizhnarodnih-grantovih-programah>,
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdVfXB8mtjXLthwzoqYVZUkPa1M6I6YDrMP1BWgpElVFxADxA/viewform>

Фото: організатор

ЯК СТВОРИТИ ВЛАСНОГО ШІ-АСИСТЕНТА: GOOGLE ДЛЯ ОСВІТЯН

28 вересня – 31 жовтня 2026 року в онлайн-форматі відбудеться навчання для педагогічних та науково-педагогічних працівників програма «Академія ШІ для освітян від Google». Учасники навчатимуться використовувати ШІ для реальних освітніх задач — від підготовки матеріалів і рутинної документації до персоналізації навчання, оцінювання та створення

інтерактивних занять. Програма складається з 12 практичних онлайн-

тренінгів, покликаних навчити створювати інтерактивні вправи, симуляції та ігри без навичок програмування; делегувати III підготовку конспектів, презентацій та роботу з документацією; використовувати інструменти Gemini, Gemini Notebook та Google Vids для адаптації завдань під різні вікові групи; оцінювати учнів так, щоб розвивати критичне мислення, а не просто перевіряти пам'ять. Організатори: Google, Міністерство освіти і науки України, Міністерство цифрової трансформації України, НП «Дія.Освіта», ОЕ «Мрія».

Детальніше: https://t.me/diia_education/2593, <https://thedigital.gov.ua/news/education/zamist-perevirky-zoshytiv-do-nochi-delehuyte-rutynu-shi-google-zapuskaye-bezoplatnyy-kurs-dlia-osvitan>, <https://rsvp.withgoogle.com/events/ai-academy-for-educators-cohort3>, <https://rsvp.withgoogle.com/events/ai-academy-for-educators-cohort3/forms/registration>, <https://vector.ued.gov.ua/uk/mpk/6106/detail/>

Фото: скріншот

ВІКІКОНФЕРЕНЦІЯ-2026

У жовтні 2026 року у змішаному форматі відбудеться «Вікіконференція-2026». Планується обговорити питання документування подій, змісту та призначення вікіекспедицій як засобу польової фіксації, плюсів та головних уроків документування малих локацій (зниклі села, промислової спадщини, мозаїк, традицій); використання ШІ як потужного інструменту для покращення якості Вікіпедії (переклад статей з інших мов зі збереженням Вікірозмітки, переказ сюжетів літературних творів, пошук джерел) тощо. Організатор – Вікімедія Україна.

Детальніше: https://t.me/wikimedia_ua/2810, <https://forms.gle/11UbLcocm55w46kr7>, <https://w.wiki/TrDS>

Фото: скріншот

ФОРУМ ОЕСР З ПИТАНЬ ЗЕЛЕНОГО ФІНАНСУВАННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙ

7-8 жовтня 2026 року відбудеться Форум ОЕСР з питань зеленого фінансування та інвестицій. Це щорічний флагманський захід ОЕСР, присвячений зеленому та сталому фінансуванню. Планується обговорити широке коло питань інвестування в енергетичну безпеку, енергопереходу та сталого розвитку у світі, що змінюється. У порядку денному: фінансування електрифікації світової економіки – шлях до тривалої енергетичної безпеки; фінансування зеленого переходу на практиці; масштабування приватних інвестицій у розподілені відновлювані джерела енергії; як міста можуть фінансувати природну інфраструктуру; оцінювання шляхів філантропічної участі в змішаному фінансуванні кліматичних заходів; фінансування природних рішень для підвищення стійкості інфраструктури; актуальні виклики у сфері зеленого фінансування та інвестицій; оцінка кліматичного переходу фінансового сектору на регіональному та національному рівнях; посилення стимулів для інвестицій в адаптацію до зміни клімату; фінансування блакитної економіки (інструменти для державних та приватних інвестицій); як банки розвитку можуть мобілізувати більше приватного капіталу (інституційні важелі для кардинальних змін); пруденційні рамки та інвестиції в чисту енергетику в країнах, що розвиваються. Організатор – ОЕСР.

Детальніше: <https://www.oecd-events.org/e/oecd-forum-on-green-finance-and-investment-2026>, <https://www.oecd-events.org/e/oecd-forum-on-green-finance-and-investment-2026/eventagenda>

Фото: скріншот

OPEN KNOWLEDGE: WIKIMEDIA & RESEARCH IN THE CEE REGION

9-10 жовтня 2026 року відбудеться наукова вікімедійна конференція «Open Knowledge: Wikimedia & Research in the CEE Region». Планується обговорити актуальні питання забезпечення якості, повноти та достовірності інформації про проекти Вікімедіа; розвитку освіти та вищої освіти; культурної спадщини; медійних та інформаційних екосистем, дезінформації; створення знань у громадах; технічних інновацій та інструментів; відкритих даних, відкритої інфраструктури та відкритої науки. Зокрема, буде розглядатись розвиток Вікіпедії мовами корінних народів; групи користувачів

як цілісні канали курування знань; видимість біографій жінок в історії науки; навчальний досвід на основі Вікіпедії про біосферні заповідники ЮНЕСКО; інструменти розвитку цифрової компетентності (європейські практики та український досвід); колекції з природознавства у глобальному графі знань; переваги й виклики цифрового збереження об'єктів національної історико-культурної пам'яті України за допомогою ініціативи Open GLAM in Ukraine (досвід Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського); інтеграція проектів навколо відкритої бази даних опублікованих музичних записів; українські бібліотеки в проектах Вікімедіа; партнерства GLAM–Wiki та майбутнє відкритих знань; чи можуть фахівці зі штучного інтелекту та вікімедійці знайти спільну мову; Вікі про юридичний ШІ: захист достовірних знань в епоху дезінформації; переосмислення відкритих структурованих даних в епоху ШІ; платформи Вікімедіа та Diamond Open Access. Організатори: Вікімедіа Польща, Вікімедіа Україна, Сілезький університет у Катовицях, CEE Hub.

Детальніше: https://t.me/wikimedia_ua/2810,
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeYL1C_ddjWADmPhgSL3iSA6RIR5eXQL5p7p45DaczvQ_adOg/viewform?usp=dialog,
<https://blog.wikimedia.org.ua/2026/08/05/open-knowledge-wikimedia-research-in-the-cee-region-registration-and-key-speakers/>, <https://w.wiki/JF8F>

Фото: скріншот

БЕЗПЕКА, ДОСТУП ТА СПІВПРАЦЯ В АКАДЕМІЧНИХ БІБЛІОТЕКАХ

13 жовтня 2026 року відбудеться вебінар «Навігація у галузі безпеки, доступу та співпраці в академічних бібліотеках». Учасники отримають практичні рекомендації стосовно подолання сучасних викликів кібербезпеки, зокрема – викликаних використанням інструментів на основі штучного інтелекту, а також дізнаються про особливості сучасного кіберпростору. Організатори: Choice, Саміт з безпеки SNSI, CISO.

Детальніше: <https://www.choice360.org/webinars/ask-the-ciso-navigating-security-access-and-collaboration-in-academic-libraries/>, https://ala-events.zoom.us/webinar/register/WN_RpytTVTEQPSnIDfsqLmguA#/registration

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ. Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>,

<https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

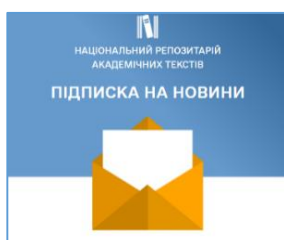
<https://t.me/NationalRepository>,

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQltYQzEroTVETPdJlh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

<https://mastodon.social/@nrat>

https://www.threads.com/@nrat_ukrintei

<https://bsky.app/profile/nrat-portal.bsky.social>

Усі бажуючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>